

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla LXIV. Quæ contra jus fiunt, debent utique pro infectis haberi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

REGULA LXII.

Nullus ex consilio, dummodo fraudulentum non fuerit, obligatur.

Convenit cum *l. Consilii 47. D. h. tit.* Et ratio est; nam liberum cuique est apud se explorare, an expediat sibi consilium, *l. 2. in fine D. Mandati.* Deinde iniquum esset consultori damnosum esse officium suum, *l. Sed si quis 7. D. Quem adm. test. ap. Præterquam,* si ego alteri consulere, ut Titio (et sic ceteræ personæ) pecuniam crederet, aliàs non facturo; tenebor enim mandati actione, *§. tua tantum vers. & adeo Inst. De mandato, & l. Si remunerandi 6. §. si tibi mandavero D. Mand. ad similitudinem fidejussionis Contius ad d. §. tua tantum in notu.* Vel si fraudulentum consi-

lium alteri submitterem, in me competet actio de dolo, juxta hanc regulam, in *d. l. Consilii D. eod.* Planè & in Adlesfore receptum est, ut si is per imperitiam Magistratui aliter consulat quam oportet, ipse teneatur, *per text. in l. 2. D. Quod quisque juris,* quemadmodum & medicus, si per imperitiam peccaverit, *l. Ellicitas 6. §. sicuti D. De offic. praesid. l. Idem 8. in princ. D. Ad leg. Aquil.* Sed hoc idè, quòd uterque in culpa sit. Quippe nemo asseclare debet id, in quo vel intelligit, vel intelligere debet infirmitatem suam alii periculosam futuram, *d. l. Idem circa su.*

REGULA LXIII.

Exceptionem obijciens non videtur de intentione adversarii confiteri.

Regula huc translata est *ex cap. 6. Ext. De except.* & consentit cum Marcelli responso in *l. Non utique 9. D. De except.* Exempli loco sit, si petenti debitum reus conventus obijciat solutionem, vel pactum de non petendo, vel aliam exceptionem; non enim idcirco reus confitetur debitum præcessisse: aut si rei vendicatione conventus excipiat se eandem rem ab actore, donationis, permutationis, aut simili titulo accepisse. Nec enim inde inferendum est, actorem antea dominum fuisse, *per hanc reg. nostram.* Ratio in eo consistit, quòd exceptio non alià mente obijciatur a reo, quam ad excludendam actoris intentionem, non ad eam fundandam. Non igitur contrarium effectum operari debet exceptio: actus enim nostri (dici Solet) non operantur ultra in-

entionem nostram, *ex l. Non omnia 19. in princ. D. Si cert. peras.* Neque in dubio credendus est reus, eam viam sibi eligere voluisse, ut seipsum impugnaret & adversarium juvaret, *arg. l. 3. D. De milit. testam.* Huc revocatur illa quaestio, An qui hominem defendendi sui causâ se occidisse fatetur, homicidium eo ipso confiteatur, & tamquam homicida plectendus sit, si defensionem non probet? Quod certè non videtur, si æquitatem regulæ nostræ sequamur. *Vide Dec. & alios, ad c. 6. Ext. De except.* Omnium tamen tutissimum erit, si reus exceptionem suam conditionaliter obijciat, dicendo: Nego me tibi debere, sed si debui solvi tibi, & ita in cæteris; ut hac ratione oneretur adversarius ad probandam intentionem suam, *per text. in l. Si quis dem 9. Cod. De except.*

REGULA LXIV.

Quæ contra jus fiunt, debent utique pro infectis haberi.

Huc pertinent, quæ supra retulimus, *ad cap. Non firmatur & ad cap. Non prestat supr. eod.* Adeoque obtinet hæc Regula, etiam si simpliciter à jure quid prohibicum sit, nulla adjectâ clausulâ (ut loquimur) derogatoriâ vel annullativâ actus, *per text. in l. Non dubium 5. C. De legib. & qua ibid. tradit. Jason. num. 17.* Nec enim juris prohibitio licet simplex, effectu careat

debet, *can. Vides distinct. 10.*

Interim nonnullis casibus ab hac Regula disceditur: veluti in matrimonio contracto post simplex continentie votum, *cap. rursus 6. Ext. Qui Cler. vel vorvent. & cap. unico De voto & voti redempt. in 6.* vel contra interdictum Ecclesiæ, *tit. Ext. de matrim. contracto contra interdict.* vel cum neophyta, id est, cum ea, quam quis ante Bap-

Dddd

Euuu

num in fidei Christianæ articulis instituit, *cap. 2. De cognat. spirit. lib. 6.* item in ordinatione Clericorum, *can. fin. 1x. quest. 2.* & consecratione Ecclesiæ ab alieno Episcopo facta, *can. Episcopus in dice. cesi. 11. quest. 1.* item in sententia iudicis durius, *ut in l. mori. 9. §. sed D. De interd. & relog.* vel sub conditione lata, *l. 1. §. biduum D. Quando appell. fir. Adde casum in l. 3. d. de officio prat. Hæc & si quæ*

alia sint, licet prohibente jure fiant, non tamen pro infectis habentur; eò quòd jus expressè illa sustineat ex certis causis, non perseverando intra limites prohibitionis, *facit text. in cap. Ad apostolicam 16. circa fin. Ext. de regularib.* Aliter in cæteris casibus, qui prohibiti sunt, sed non permitti à jure, in quibus statuit Regula nostræ.

REGULA LXV.

In pari delicto vel causâ potior est conditio possidentis.

EX hac Regula efficitur, quòd, si pecunia alicui data sit, stupri, homicidii, vel alterius delicti causâ, ea repeti non possit, quia uariis que turpitudine tam dantis quam accipientis versatur, *l. 3. l. 4. C. de condit. ob turp. caus. & l. 2. C. de tit. secus, si tantum turpitudine sit ex parte recipientis, ut puta, Dedi tibi, ne furtum faceres, ne hominem occideres, vel ut depositum vel commodatum restitueres. Nam his & similibus spe-*

ciebus repetitioni locus est, *l. 2. d. de tit. si tamen, priusquam delinqueres, dederim.* Nam quòd post delictum admissum datum est, non repetitur, cum solutio subsequens aboleat & purget turpitudinem præcedentem, *l. penult. d. eod.* Idem enim servatur in metu, quem & expellit subsequens spontanea solutio, *l. 2. C. de his qua vi metus caus.* Adde quæ diximus alibi ad c. *Cum sunt partium sup. not.*

REGULA LXVI.

Cum non stat per eum, ad quem pertinet, quò minus conditio impleatur, haberi debet perinde ac si impleta fuisset.

Vide quæ tradidimus ad *cap. Impulsari supra eod.*

REGULA LXVII.

Quod alicui suo non licet nomine, nec alieno licebit.

HUIC consequens est, sicut prohibemur nostro nomine exercere usuras, ita & alieno nomine, etiam pro redimenda vita captivi, *cap. 4. Ext. de usuris* Parens quoque, qui sibi testamentum facere non potest, nec liberis suis potest, *Parag. liberi Instituit. de pupill. substituit.* Aliaque exempla breviter studio omittimus Sed restringenda est hæc Regula: nisi ratio prohibitionis ex persona mea proveniens, cesset in persona alterius. Ut ecce, certum est me non posse meo nomine consentire in matrimonium cum mea consanguinea vel affine intra quartum gradum, *c. Non debet Ext. de consang. & affin.* et non prohibeorextranei nomine, tamquam procura-

tor cum eadem matrimonium contrahere, *cap. fin. de procurator. lib. 6.* quia in extraneo cellas impedimentum, quod ex parte mea subest. Item filiusfamilias in iudicio sine consensu patris agere vel conveniri non potest, *cap. 3. de iudicis lib. 6. l. fin. Parag. 1. Cod. de bonis qua lib. et alieno nomine potest, cap. Quis generaliter Parag. 1. de procurator. lib. 6.* quia nullum hic periculum filio vel patri vertitur: cum si causâ eadat filius, executio sententiæ in principalem dirigatur, *l. Plantius 61. d. de procurator. vide tamen Berrol. ad d. Parag. 1.* Sic licet per alienum fundum invito domino, ire, & agere meo nomine non possim; tamen alieno nomine possim,